

Ниди джилин хаврин түрүн сар.

Төрсик газр-усан нүдәрн ил үздж, көләрн батта кевәр ишкдж зогсджах седкльн төвкнүн Полян Бадм, шулу-гвар көдлмшин захас бәрхлә болх,—гидж адгъдж гертәсн гарв.

Западн района „Ленинец“ колхозин ахлач, эклц парторганизацин сегләтр хойрла мендлчкәд, теднә өбр ирдж суув.

—Өвгн, эн-тер уга йовнта? —гидж ахлач сурв.

—Эн-тер уга, зуг намаг урдн кедж йовсн көдлмштм орултн,—гидж Бадм кельв.

—Юн көдлмш кедж йовс-мт?—гидж ахлач алнътрв.

—Би эн колхозд түрүн болдж член орлав, ода нанд нег гурт өгтн?—гидж өвгн сурв.

—Та пенсийд гарх зөвтәт! —гидж, күч-көлснә лектринь авад хәләчкәд, ахлач кельв.

—Эрул-менд бәәгәя бәәддж пенсийд гарна гидгтн үг биш, малин ард эс дахкля, кууна чееддж заядар уутърад бәәнә,—гидж ахлачин келсн үгд Бадм хәру өгв.

—Өмнн малд көдлдж йовлт? — гидж парторганизацин сегләтр үгән заагт сурв.

—Мал асна гидгтн ик чинртә көдлмш. Багъ наснасн авн малин ард дахлав. Хәләддж йовх малмудиннь занъ бәәринь сәәнәр меддж авхла, хәрүлдж йовх күүнд амр болдмн, — гидж Бадм кельв.

Өвгнә өгсн тоомсрта хәрүд багтдж, седклинь тевчәд, ниднин джилә бүрүсин нег гурт энүнд даалгъв.

Увләс дегд эштә гарсн, ташр деернь шинькән бийдән иджлдүлджәх Полян Бадм бүрүсән чинәгьинь ясерудж автлан кесг түрүлә харгъв. Тер замд манънагъасн гарсн көлсән чигн арчдг цол Бадмд уга билә.

Нег дакдж колхозникудин олна хург болад, малчнр бийсән даалгъвр авад, социалистическ дөрләдә делгрүлх болдж шиидихәв.

—Хәләджәх бүрүсән нег чигн гару угагъар хадгълнав, өдрә өслтин нег бүрү болгънд 500 грамм күргдж өскнәв — гидж Бадм даалгъвр авб.

Келсн үгдән күрч, кесн көдлмшән күцәдг Бадм өвгн, нег бәәрнд бүрүсән удаң бәрдж таргълулдж болшгог меддж эртәсн аргьинь хәәхәр адгъв.

*Кемр баз эргндк идгиг ода-нас авн идүләд чиләчкхлә,

үвлдән энүнд мал гаргъдж хәрүлх өвсн үлдхн уга», — гидж Бадм ухалв.

«Хуучан хатхсн—урн, хөөткән сансн—цецн» гидг хуучна үлгүр санад—Бадм өвгн, багъасн авн таньдг теегән хардж хәләхәр гарв.

..Урглдждән унәртсн тег. Эн теегин үнр ода күртл чеедждн хадгълата Полян Бадмин өнътрсн цагин тууджиг сонъсхд чигн сенр.

—Күүнә томанд күрснәсн авн, геснә теджәлин төлә өрүн шар герлә урлддж босад, асхн бүрүлин гегән тасртл баячудин малин ард дахдг биләв, өдрин дуусн теегт, цадтлан иддг хот уга, ээмдән бүтн хувцн уга гилтә, деерәс халулджәх цуцг халулд харлн хатдж заргддж йовсн бийнь, дөнъ-шанъ, мактмдж-буульмдж гих бүләкн нег үг сонъсдго биләв — гидж Бадм келнә.

Полян Бадмин оныйдин уутърад йовдг чеедждн Октябрьин нилчәр нарн гарсн мет сарулддж, мухлагъасн гетлдж, эврәннн ирх джиргьлин хаалгъд ордж, колхозин өслтд чинртә кевәр дөнъ-тусан күргдж көдлдж йовснн.

Джинъсн сәәхн өдр. Теегин бүрксн олн-зүсн өвснә бүрмүд энъгдән көкрдж, сер-сер гидж үләджәх салькнд, усна дольган мет, газр дахдж делсәд, дольгатрад бәәнә.

Эн өвдгцә ногъаг Бадм өвгнә нүдн хәләддж ханхш. «Идг сән.. Эс мартгдсн болхн, мини тодлврар болхла, энүнәс хол биш әмтәхн уста койр худг бәәхмн» — гидж Бадм, кесг дуунад йовчкад, ухалв...

Асхндн хәрдж ирәд, уха тунъгъав.

«Худгуд бәәсн газр мана кошарас элвг арвн тавн дууна, тиигхлә, манъгъдурас авн нөкдиртәгән селддж, бүрүсән тенд идүлдж хәләх кергтә», — гидж Бадм шиидв.

Шин бәәрнд, шимтә өвснд өдрин дуусн идшлдж йовх бүрүс, өдрт хойр ус уудг болв—чинәнн түргәр ясрв.

Орин герллә, бүрүсән услдж авчкад туудж гарад, идүлнә. Халун цунцхрад ирхин алднд, бәәрнднн кевтүлдж амрана-Асхн серүн орхин өмн услдж авчкад, туудж гарад идүлсн кевтән бүрүлин гегән тасртл, зәрм өдрмүдтн тааларн, сөбни дуусн чигн хәрүлнә.

Тиигддж ухан-седклән өгч хәрүлснә ашд бүрүсин өдрә өслт 800 грамм күрв.

Полян Бадмин чинртә көдлмшинь темдглдж, КПСС-н Хальмг танъгъчин комитет болн танъгъчин күцәгч комитет Күндллгьнә грамотар ачлв. Дакад Бадм өвгнә тускар района газетд кесг барлсн деерән, райондан сән үкрч болдж темдггдәд, района Күндллгьнә доскд неринь орулдж, зургинь өгв. Бадм ода джирн хойрта. Тер бийнн эврә колхозиннн күчинн өөдлүлхд чидлән нөл уга көдлдж, дорас өсддж йовх багъчудтан мал асрлгьна сүв-селвгән өгч көдлнә.

Нарн хурдндан орад, намчрад суудж йовх цаг. Эн сәәхн асхна сенр агъар кииләд, шурд-шурд гидж шуукрлдсн малмуд идшлдж йовчхана.

Тер шалу хаздж йовх малмудин ард, тайган гартан бәрсн Бадм өвгн, аргъул үрвәд, дурта дуугъан гииндж дуулад йовна.

ЭЛДАН Эрдни.